

Br 119/21-1

18-01-2021 20 год
БЕОГРАД, Благоја Паровића 156

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ СПОРТА И ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА
Београд, Благоја Паровића бр.156

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

Београд, 2021. година

На основу члана 3. и 14. Закона о безбедности и здрављу на раду ("Службени гласник РС", бр. 101/05, 97/2015 и 113/2017), декан Универзитета у Београду - Факултета спорта и физичког васпитања, дана 18. јануара 2021. године, доноси

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду ("Сл.гласник РС" бр.101/05, 97/2015 и 113/2017) (у даљем тексту: Закон) уређује се спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду лица која учествују у радним процесима, као и лица која се затекну у радној околини Факултета спорта и физичког васпитања, Благоја Паровића бр.156, Београд (у даљем тексту: Факултет) ради спречавања повреда на раду, професионалних обољења.

Овим Правилником врши се организовање послова безбедности и здравља на раду, спровођењем превентивних мера, оспособљавањем запослених за безбедан рад, обезбеђивањем средстава и опреме за колективну и личну заштиту, едукацијом и организовањем пружања прве помоћ и спасавања, вођењем евиденције, испуњавањем обавеза према инспекцији рада као и дефинисањем права, обавеза и одговорности свих учесника у остваривању безбедности и здравља на раду што укључује и обавезе запослених.

Члан 2.

Право на безбедност и здравље на раду имају:

- 1) запослени;
- 2) студенти основних, академских и струковних студија;
- 3) студенти мастер академских студија, специјалистичких академских студија и специјалистичких струковних студија,
- 4) студенти докторских студија;
- 5) лица која се затекну у радној околини ради обављања одређених послова, ако је о њиховом присуству упознат послодавац (у даљем тексту декан) или лице које је он овластио.

Обавезе и одговорности лица од тачке 2-5 ће бити дефинисане програмом мера превенције.

Члан 3.

Безбедност и здравља на раду обухвата мере и средства усмерена на стварање безбедних услова рада, који се остварују применом техничких, здравствених, социјалних, економских, васпитних, правних и других мера ради спречавања опасности, штетности и осталих узрочника који могу да изазову угроженост здравља или инвалидизирања на раду и у вези са радом.

Лица из члана 2. овог Правилника дужна су да се придржавају мера за остваривање безбедности и здравља на раду.

Запослени који се не придржавају прописаних мера безбедности и здравља на раду и прописаних обавеза у смислу Закона и овог Правилника чине тежу повреду радне дужности.

Члан 4.

Запослени имају право и обавезу да у току рада наменски користе средства и опрему за личну заштиту на раду, пажљиво рукују њима и да их одржавају у исправном стању.

Члан 5.

Запослени имају право и дужност да се код заснивања радног односа или промене радног места упознају са опасностима и штетностима на раду и да се стручно оспособе за безбедан и здрав рад.

Члан 6.

Факултет је дужан да обезбеди услове за организовање и спровођење безбедности и здравља на раду у складу са техничко-технолошким потребама и донетим Актом о процени ризика. Факултет је дужан да обезбеди материјална средства за организовано спровођење и унапређење безбедности и здравља на раду, као и да их наменски користи. Средства се утврђују годишњим финансијским планом и у току године у складу са потребама дефинисаним Актом о процени ризика.

Члан 7.

Факултет је дужан да донесе посебан програм мера о оспособљавању запослених којима се обезбеђује њихово стручно и практично оспособљавање за безбедан и здрав рад на извршавању послова.

Програм оспособљавања запослених из области безбедности и здравља на раду се усаглашава са процесом и развојем технологије рада Факултета и Актом о процени ризика.

Члан 8.

По завршеном оспособљавању из области безбедности и здравља на раду, Факултет ће извршити проверу оспособљености запосленог за безбедан и здрав рад на пословима које обавља на начин дефинисан Актом о процени ризика.

II. ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ПОСЛОДАВЦА

Члан 9.

Декан је дужан да обезбеди запосленом рад на радном месту и у радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду.

Декан се не ослобађа обавеза и одговорности у вези са применом мера безбедности и здравља на раду одређивањем другог лица или преношењем својих обавеза и одговорности на друго лице.

У случају настанка повреде на раду због неуобичајених и непредвидивих околности које су изван контроле или због изузетних догађаја чије се последице упркос свим настојањима нису могле избећи, декан није одговоран у смислу овог Правилника.

Члан 10.

Декан је дужан да обезбеди да спровођење мера безбедности и здравља на раду не проузрокује финансијске обавезе за запосленог и не утиче на њихов материјални и социјални положај стечен на раду и у вези са радом.

Члан 11.

У области безбедности и здравља на раду декан је дужан:

- 1) да прати стање спровођења мера безбедности и здравља на раду,
- 2) да прати извршавање годишњег програма мера безбедности и здравља на раду,
- 3) да прати рад Лица задуженог за безбедност и здравље на раду,
- 4) да врши надзор над применом мера по периодичним прегледима и испитивањима на Факултету и
- 5) да упозори запосленог и донесе решење о престанку радног односа због повреде радне обавезе из области безбедности и здравља на раду.

Члан 12.

Декан је дужан да:

- 1) приликом организовања рада и радног процеса обезбеди превентивне мере ради заштите живота и здравља запослених као и да за њихову примену обезбеди потребна финансијска средства,
- 2) донесе акт о процени ризика у писменој форми за сва радна места на Факултету и да утврди начин и мере за њихово отклањање,
- 3) обезбеди на основу акта о процени ризика и оцене службе медицине рада прописане лекарске прегледе запослених у складу са законом,
- 4) посебним решењем одреди Лице за безбедност и здравље на раду,
- 5) ангажује правно лице са лиценцом ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и испитивања опреме за рад, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне околине,
- 6) -обезбеди обављање превентивних-периодичних прегледа опреме за рад и испитивања радне околине,
- 7) утврди начин оспособљавања лица за безбедан рад и здравље на раду, у складу са актом о процени ризика и важећим прописима,
- 8) информише Савет Факултета о уоченим проблемима у спровођењу мера безбедности и здравља на раду,
- 9) сарађује са инспекцијом рада и другим надлежним органима,
- 10) врши друге послове из области безбедности и здравља на раду који су утврђени позитивним прописима ако њихово вршење, права, обавезе и одговорности није пренео на друга лица.

Члан 13.

Превентивне мере се примењују у поступку:

- 1) реконструкције, коришћења и одржавања објеката и радних и помоћних просторија;
- 2) реконструкције, коришћења и одржавања инсталација (ел., грејања и проветравања - климатизације), у циљу безбедног рада запослених и усклађивања буке, микроклиме и осветљења на радним местима и у радним просторијама са прописаним мерама и нормативима;
- 3) набавке, коришћења и одржавања опреме за рад тј. средстава која се користе у процесу рада или су повезана са процесом рада а са циљем отклањања и спречавања узрока повређивања или оштећења здравља запослених који рукују опремом;
- 4) набавке и коришћења средстава и опреме за личну заштиту на раду а чијом се употребом отклањају ризици или опасности који нису могли бити отклоњени применом одговарајућих превентивних мера;
- 5) оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад.

Члан 14.

Безбедни услови рада остварују се применом савремених организационих, техничких, здравствених, социјалних и других мера и средстава, којима се обезбеђује:

- 1) да се средства рада и радна околина пројектују, изграђују и одржавају тако да се рад обавља према природи посла, применом мера заштите од опасности по живот и здравље запосленог;
- 2) да се радни услови прилагоде физичким и психичким способностима запослених, а организација и процес рада поставе тако да запослени обавља рад у најповољнијим условима;
- 3) да електричне инсталације, инсталације грејања и инсталације вентилације или климатизације буду пројектоване, изведене и одржаване у складу са техничким прописима, стандардима и прописима о безбедности и здрављу на раду;

- 4) да опрема за рад и друга техничка средства буду пројектована, постављена и употребљавана на начин који обезбеђује потребну сигурност запослених;
- 5) да се средства и опрема личне заштите употребљавају само када не постоји могућност примене других одговарајућих мера безбедности и здравља на раду.

III. ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТ ЗАПОСЛЕНИХ

3.1. Права запослених

Члан 15.

Запослени има право на услове рада који му обезбеђују безбедан и здрав рад. Запослени има право да обавља рад према здравственим способностима и да стручно буде оспособљен за безбедан рад.

Запослени има право на одговарајућа средства личне заштите, ако се опасност и штетност не могу отклонити на други начин.

Средства личне заштите запослених се морају дати на коришћење у исправном стању.

Члан 16.

Врста средстава личне заштите и послови за чије обављање је потребно њихово коришћење утврђује се актом о процени ризика.

Члан 17.

Запослени има право да одбије да ради, у случајевима и по поступку утврђеном законом, ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере безбедности и здравља на раду за време док се оне не спроведу.

Ако запосленом прети непосредна опасност по живот и здравље, он има право да одбије да ради у следећим случајевима:

- 1) ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере безбедности све док се исте не спроведу;
- 2) ако му није обезбеђен лекарски преглед или ако се лекарским прегледом утврди да не испуњава услове за рад на радном месту са повећаним ризиком;
- 3) ако није оспособљен или ако није у поступку оспособљавања за безбедан и здрав рад упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање;
- 4) ако се захтева да ради дуже од пуног радног времена или ноћу а према оцени медицине рада такав рад би погоршао његово здравствено стање
- 5) ако на опреми за рад нису примењене прописане мере за безбедан рад.

Члан 18.

Жене, омладина, лица са инвалидитетом и професионално оболели имају право на посебну заштиту у вези безбедности и здравља на раду.

Женама није дозвољен ручни пренос терета преко 15 килограма тежине, нити рад на пословима који би могли да им угрозе здравље.

Запосленом коме је надлежна здравствена установа, према његовој преосталој радној способности, одредила радно време краће од пуног радног времена, тако одређено радно време се не може повећавати.

Члан 19.

Запослени има право да захтева остваривање својих права у вези са безбедношћу и заштитом на раду.

Захтев за остваривање права запослени подноси Одбору за безбедност и здравље на раду.

Ако се по захтеву запосленог не поступи у року од 30 дана од дана подношења захтева, или ако запослени сматра да тражене мере безбедности и здравља на раду нису

спроведене, може се обратити и надлежној инспекцији рада.

3.2 Обавезе запослених

Члан 20.

Запослени је дужан да:

- 1) своје послове обавља на безбедан начин у складу са прописаним мерама и спроведеном обуком за безбедан и здрав рад, ради остваривања споствене безбедности и здравља као и осталих запослених на Факултету,
- 2) пре почетка рада провери исправност сигурносних уређаја, опреме за рад и средства личне заштите,
- 3) да наменски користи средства личне заштите на раду, пажљиво њима рукује и одржава их у исправном стању;
- 4) да се придржава прописаних мера и стара се о спровођењу и унапређењу безбедности и здравља на раду,
- 5) да се стручно оспособљава и да стално употпуњава и усавршава своја знања из области безбедности и здравља на раду,
- 6) да правилно рукује опремом за рад и опасним материјама, поступа по упутствима произвођача, упутству за безбедан рад и да спроводи мере безбедности и здравља на раду,
- 7) да ради на начин како је то технологијом процеса рада утврђено,
- 8) да одмах обавести непосредног руководиоца и лице задужено за безбедност и здравље на раду о кваровима, неправилностима, штетностима, опасностима или другој појави која би на радном месту могла да угрози његову безбедност и здравље других запослених у писаној форми, осим када је због хитности то није могуће остварити, тада се обавештава усменим путем;
- 9) да своје радно место одржава чисто и у исправном стању,
- 10) да одмах пријави сваку повреду на раду или професионално обољење,
- 11) да за време рада не конзумира алкохол и друга средства зависности и да се подвргне провери да ли је под дејствојм алкохола и других средстава зависности.

3.3 Одговорност запослених

Члан 21.

Запослени који се не придржава прописаних мера безбедности и здравља на раду чини повреду радне обавезе.

Запослени који се не придржава прописаних мера о безбедности и здрављу на раду, не користи средства личне заштите или одбије да поступа по упутствима непосредног руководиоца или лица задуженог за безбедност на раду, може бити удаљен са радног места.

Члан 22.

Непосредни руководиоца је обавезан да запосленог пре распоређивања на радно место упозна са прописима и мерама за безбедан и здрав рад у вези са пословима које треба да обавља, као и са организацијом и спровођењем безбедности и здравља на раду на Факултету.

Запослени има право да захтева да буде у потпуности упознат са условима и обавезама у вези са ризицима на радном месту.

Члан 23.

Ако дође до колективне несреће, теже повреде на раду или елементарних и других непогода, сви запослени су дужни да пруже помоћ повређеном и учествује у отклањању последица које су наступиле, водећи рачуна да не угрожавају безбедност других као и своју лично.

За пружање прве помоћи запослени се обучавају у складу са процењеним ризицима.

Члан 24.

Запослени или друго лице које се по било ком основу налази на раду на Факултету, ако је под утицајем алкохола или других средстава зависности, не сме почети односно наставити рад.

Запослени, за кога се посумња да је под утицајем алкохола и других средстава зависности, мора се по налогу непосредног руководиоца подвргнути алко-тесту.

Алко - тест се спроводи по поступку који је предвиђен за вршење такве провере прописима о безбедности саобраћаја, као и од стране надлежног медицинског особља.

Запослени који одбије проверу из става 3. овог члана чини тежу повреду радних обавеза.

IV. ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 25.

Декан је дужан да организује послове за безбедност и здравље на раду и одреди лице за спровођење послова безбедности и здравља на раду.

Декан је обавезан да појединачним актом у писаној форми одреди лице за безбедност и здравље на раду.

Послове безбедности и здравља на раду може да обавља лице које има положен стручни испит у складу са чланом 37. став 2. Закона.

Члан 26.

Лице за безбедност и здравље на раду непосредно је одговорно декану и не може да трпи штетне последице ако свој посао обавља у складу са овим Правилником и свим важећим позитивним прописима који се односе на безбедност и здравље на раду.

Члан 27.

Лице за безбедност и здравље на раду обавља послове у складу са Законом и то:

- 1) учествује у припреми акта о процени ризика;
- 2) врши контролу и даје савете Декану у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад, опасних материја и средстава и опреме за личну заштиту на раду;
- 3) учествује у опремању и уређивању радног места у циљу остваривања безбедних и здравих услова рада;
- 4) организује превентивна и периодична испитивања услова радне околине;
- 5) организује превентивне и периодичне прегледе и испитивања опреме за рад;
- 6) предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радном месту са повећаним ризиком;
- 7) свакодневно прати и контролише примену мера за безбедност и здравље запослених на раду;
- 8) прати стање у вези са повредама на раду и професионалним обољењима, као и болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештај са предлозима мера за њихово отклањање;
- 9) припрема и спроводи оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад;
- 10) са тимом компетентних лица припрема упутства за безбедан рад и контролише њихову примену;
- 11) забрањује рад на радном месту или употребу средстава за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог;
- 12) сарађује и координира рад са службом медицине рада по свим питањима у области безбедности и здравља на раду;
- 13) води евиденције у области безбедности и здравља на раду;
- 14) стручно се усавршава из области заштите и безбедности на раду.

Лице за безбедност и здравље на раду дужно је да у писменој форми извести

Декана и Одбор за безбедност и здравље на раду о забрани рада из тачке 11) овог члана.

Ако Декан, и поред забране рада у смислу тачке 11) овог члана, наложи запосленом да настави рад, лице за безбедност и здравље на раду дужно је да о томе одмах извести надлежну инспекцију рада.

Лице за безбедност и здравље на раду подноси једанпут годишње Савету Факултета извештај о безбедности и здрављу на раду у писаној форми.

Члан 28.

За обављање послова заштите здравља запослених на раду Декан ангажује службу Медицине рада.

Служба Медицине рада дужна је да обавља послове и то:

- 1) учествује у идентификацији и процени ризика на радном месту и радној околини;
- 2) упознаје запослене са ризицима по здравље који су повезани са њиховим радом и обавља послове оспособљавања запослених за пружање прве помоћи;
- 3) утврђује и испитује узроке настанка професионалних обољења и болести у вези са радом;
- 4) оцењује и утврђује посебне здравствене способности које морају да испуњавају запослени за обављање одређених послова на радном месту са повећаним ризиком или уз употребу, односно руковање одређеном опремом за рад;
- 5) врши претходне и периодичне лекарске прегледе запослених на радним местима са повећаним ризиком и издаје извештаје о лекарским прегледима у складу са прописима о безбедности и здрављу на раду;
- 6) учествује у организовању прве помоћи, спасавању и евакуацији у случају повређивања запослених или хаварија;
- 7) даје савете послодавцу при избору другог одговарајућег посла према здравственој способности запосленог;
- 8) саветује послодавца у избору и тестирању нових средстава за рад, опасних материја и средстава и опреме за личну заштиту на раду, са здравственог аспекта;
- 9) учествује у анализи повреда на раду, професионалних обољења и болести у вези са радом;
- 10) непосредно сарађује са лицем за безбедност и здравље на раду.

Претходне и периодичне лекарске прегледе запослених може да врши служба медицине рада која има прописану опрему, просторије и стручни кадар.

Лични подаци прикупљени у вези са лекарским прегледима запосленог поверљиве су природе и под надзором су службе медицине рада, која врши те прегледе.

Подаци о повредама на раду, професионалним обољењима достављају се организацијама здравственог и пензијског и инвалидског осигурања у складу са Законом и подзаконским актима.

Финансијска средства за обављање превентивних медицинских прегледа запослених обезбеђује Факултет.

V. ОСТВАРИВАЊЕ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 29.

Све радне и споредне просторије Факултета треба да, у погледу безбедности на раду, испуњавају следеће услове:

- 1) сва места која су намењена кретању запослених тј. комуникациони простор морају бити увек проходни и добро осветљени,
- 2) радне просторије зими морају бити загрејане; температура, влажност и кретање ваздуха у радним просторијама мора одговарати прописаним условима и вредностима за радне просторије и за услове прописане за обављање послова спорта и физичког васпитања,
- 3) у радним просторијама мора бити омогућена природна вентилација,

- 4) радне просторије се морају свакодневно одржавати у чистом стању: подови радних просторија, ходника, степеница и пролаза смеју се одржавати само средствима која не повећавају њихову клизавост.

VI. РАДНА МЕСТА СА ПОВЕЋАНИМ РИЗИКОМ

Члан 30.

Радна места са повећаним ризиком су радна места утврђена актом о процени ризика на којима, и поред потпуно или делимично примењених мера у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду, постоје околности које могу да угрозе безбедност и здравље запослених.

Члан 31.

Акт о процени ризика јесте акт који садржи опис процеса рада са проценом ризика од повреда и/ или оштећења здравља на радном месту у радној околини и мере за отклањање или смањење ризика у циљу побољшања безбедности и здравља на раду.

Акт о процени ризика факултет ће донети у складу са Правилником о начину и поступку процене ризика на радном месту и у радној околини за сва радна места утврђена Правилником о организацији и систематизацији послова Факултета и Изменама и допунама Правилника у оквиру Факултета, овим Правилником и другим прописима наведеним у Плану спровођења поступка процене ризика.

Измене и допуне акта о процени ризика ће се вршити у складу са Правилником о поступку и начину процене ризика, а најмање једанпут годишње ће се цео акт разматрати и извршити његова ревизија.

Члан 32.

Сви одговорни за процес рада на катедрама и другим организационим облицима Факултета и лице за безбедност и здравље на раду, уз сагласност декана, дужни су да примене мере за отклањање или спречавање ризика утврђене актом о процени ризика, у домену својих компетенција. Ове мере јесу:

- 1) одржавање у исправном стању и вршење прегледа и испитивања средстава за рад;
- 2) обезбеђивање прописаних услова за безбедан и здрав рад у радној околини;
- 3) оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад;
- 4) обезбеђивање средстава и опреме за личну заштиту на раду, њихово одржавање и испитивање;
- 5) упућивање запослених на претходне и периодичне лекарске прегледе у складу са оценом службе медицине рада, и друго.

VII. ОРГАНИ ФАКУЛТЕТА ЗАДУЖЕНИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ МЕРА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Савет Факултета

Члан 33.

Савет Факултета разматра Извештај о стању и безбедности здравља на раду најмање једанпут годишње, доноси закључке и предлоге за унапређивање система безбедности и здравља на раду.

Члан 34.

У обезбеђивању и унапређивању безбедности и здравља на раду Савет Факултета има следеће задатке:

- 1) прати извршавање програма мера из области безбедности и здравља на раду,

- 2) разматра извештаје, анализе и предлоге лица задуженог за безбедност и здравље на раду,
- 3) разматра и доноси закључке о извршавању обавеза Факултета у остваривању безбедности и здравља на раду дефинисаним актом о процени ризика,
- 4) обавља друге задатке сходно одредбама позитивних прописа.

Одбор за безбедност и здравље на раду

Члан 35.

Запослени на Факултету имају право да образују Одбор за безбедност и здравље на раду, у даљем тексту (Одбор).

Најмање три представника запослених образују Одбор.

Декан је дужан да у Одбор именује најмање једног свог представника у складу са чланом 44. став 3. Закона.

Члан 36.

Декан је дужан да Одбору омогући:

- 1) увид у све акте који се односе на безбедност и здравље на раду;
- 2) да учествује у разматрању свих питања која се односе на спровођење безбедности и здравља на раду.
- 3) информације о свим подацима који се односе на безбедност и здравље на раду, нарочито извештајима о повредама на раду, професионалним обољењима и обољењима у вези са радом и о предузетим мерама.

Чланови Одбора имају право:

- 1) да декану дају предлоге о свим питањима која се односе на безбедност и здравље на раду;
- 2) да захтевају од декана да предузме одговарајуће мере за отклањање или смањење ризика који угрожавају безбедност и здравље запослених;
- 3) да захтевају вршење надзора од стране инспекције рада, ако сматрају да послодавац није спровео одговарајуће мере за безбедност и здравље на раду;
- 4) чланови Одбора имају право да присуствује инспекцијском надзору из области безбедности и здравља на раду.

VIII. ЕВИДЕНЦИЈА, САРАДЊА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

Члан 37.

Декан је дужан да води и чува евиденције о безбедности и здрављу на раду, на начин и под условима који су прописани Законом и то евиденције (обрасце) од 1-14.

Лице задужено за безбедност и здравље на раду води евиденцију на Факултету о:

- 1) радним местима са повећаним ризиком;
- 2) запосленима распоређеним на радна места са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених распоређених на та радна места;
- 3) повредама на раду, професионалним обољењима и болестима у вези са радом;
- 4) запосленима оспособљеним за безбедан и здрав рад;
- 5) опасним материјама које користи у току рада;
- 6) извршеним испитивањима услова радне околине;
- 7) извршеним прегледима и проверама опреме за рад;
- 8) пријавама смртних, колективних и тешких повреда на раду, повреда на раду због којих запослени није способан за рад више од три узастопна радна дана, професионалних обољења и опасних појава које би могле да угрозе безбедност и здравље запослених;
- 9) издатим средствима и опреми за личну заштиту на раду;
- 10) извршеним лекарским прегледима запослених у складу са прописима о безбедности и здрављу на раду.

Члан 38.

Декан је дужан да одмах по сазнању, а најкасније у року од 24 часа од настанка, усмено или у писменој форми, пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње послове, сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, повреду на раду због које запослени није способан за рад више од три узастопна радна дана, као и опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запослених.

Декан је дужан да, најкасније у року од три узастопна радна дана од дана сазнања, пријави надлежној инспекцији рада професионално обољење, односно обољење у вези са радом запосленог.

Члан 39.

Декан је дужан да на захтев инспектора рада или члана Одбора достави извештај о стању безбедности и здрављу на раду запослених, као и о спроведеним мерама.

Члан 40.

Декан је дужан да запослене осигура од повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом, ради обезбеђивања накнаде штете у складу са Законом о осигурању.

Финансијска средства за осигурање из става 1. овог члана падају на терет Факултета, а одређују се у зависности од нивоа ризика од повређивања, професионалног обољења или обољења у вези са радом на радном месту и радној околини.

IX. ПОСЕБНА ЗАШТИТА ЖЕНА, ОМЛАДИНЕ И ИНВАЛИДА

Члан 41.

Жене, омладина и лица са инвалидитетом имају право на посебну заштиту, у складу са Законом. Факултет се посебно стара о стварању одговарајућих услова за рад ових запослених.

Факултет се посебно стара и о безбедности и здрављу на раду студената и других лица.

Члан 42.

Запослена жена за време трудноће не може да ради на пословима који су, по налазу надлежног здравственог органа, штетни за њено здравље, а нарочито на пословима који захтевају подизање терета.

Труднице и мајке са децом старом до три године живота као и запослени млађи од 18 година живота, не раде ноћу у времену од 22 до 06 часова наредног дана и дуже од пуног радног времена тј. продужени рад.

Члан 43.

Запослени, као и ученици на пракси, млађи од 18 година живота не могу да раде на пословима који би, на основу налаза надлежног здравственог органа, могли штетно и са повећаним ризиком да утичу на његов даљи развој и његово здравље и живот с обзиром на његове психофизичке способности.

Члан 44.

Запосленом лицу са инвалидитетом рада Факултет ће обезбедити обављање послова према његовој преосталој радној способности или краће од пуног радног времена које се не може повећавати.

Запосленом, коме надлежна здравствена установа, због инвалидности или професионалног обољења, утврдила неспособност за рад на дотадашњем радном месту, обезбеђује се радно место у складу са преосталом радном способношћу, односно радно место које неће имати штетно дејство по његову безбедност и здравље на раду.

Члан 45.

Запосленом који због смањене здравствене или радне способности, а који је оспособљен професионалном рехабилитацијом за обављање одређених послова, Факултет ће обезбедити одговарајуће радне задатке, ако такви задаци, односно послови постоје на Факултету.

Члан 46.

Лице задужено за безбедност и здравље на раду подноси Одбору за безбедност и здравље на раду годишњи извештај о условима рада жена, омладине и лица са инвалидитетом.

X. НАБАВКА ОПРЕМЕ ЗА РАД, СРЕДСТВА И ОПРЕМЕ ЗА ЛИЧНУ ЗАШТИТУ НА РАДУ

Члан 47.

На пословима где се применом техничких и осталих заштитних мера на раду не могу потпуно отклонити извори опасности, запослени користе средства личне заштите и опреме.

Набавка опреме за рад као и средстава и опреме личне заштите обавља се искључиво у складу са прибављеним мишљењем од стране лица задуженог за безбедност и здравље на раду и других стручних лица.

Члан 48.

Запосленом се непосредно издају на употребу средства личне заштите на раду и личне опреме преко реверса, уз напомену о року трајања овог средства.

У реверс се уноси датум издавања и да ли је средство ново или је већ употребљавано, као и дан истека рока трајања средства личне заштите, односно опреме.

Није дозвољена употреба средстава личне заштите и личне опреме на раду која услед дотрајалости или оштећења не заштићује запосленог од штетности којима је изложен.

Дотрајала и оштећена средства личне заштите, без обзира на то што им рок трајања није истекао, замењују се исправним, уз повраћај оштећених, односно неупотребљивих средстава.

По пријави оштећења средства личне заштите на раду и личне опреме од стране запосленог непосредни руководилац, односно лице за безбедност и здравље на раду обавезно сачињава записник о узроцима оштећења.

Средства личне заштите и личне опреме користе се само у за то одређене сврхе у току радног времена на пословима на Факултету.

Забрањено је користити средства личне заштите и личне опреме у приватне сврхе.

Запосленом који по било ком основу престане да ради на Факултету, обавезан је да врати средства личне заштите или да према књиговодственом стању надокнади њихову противвредност.

Члан 49.

За свако оштећење или губитак средства за личну заштиту до кога је дошло услед немарности или непажње, запослени је дужан да надокнади штету.

Свако лично заштитно средство или опрема која из било којих разлога постану неупотребљиви, било да им је истекао рок трајања или су током употребе постали неупотребљиви, морају се повући из употребе и расходовати.

Одлуку о расходовању доноси Комисија за расходовање основних средстава, ситног инвентара и материјала.

XI. ПОСТУПАК ПРЕГЛЕДА, ИСПИТИВАЊА И ОДРЖАВАЊА ОПРЕМЕ ЗА РАД И УСЛОВА РАДНЕ ОКОЛИНЕ

Члан 50.

Ради преузимања одговарајућих превентивних мера, а у циљу повећања степена безбедности и здравља на раду, на Факултету се врше периодични прегледи и испитивања опреме за рад и услова радне околине.

Периодични прегледи и испитивања се врше на период од три године ако другачије није регулисано позитивним прописима, овим Правилником или појединачним актом.

Од оруђа за рад и уређаја и инсталација на Факултету периодично се прегледају:

- 1) електрични уређаји и инсталације,
- 2) хидрантска мрежа,
- 3) противпожарни апарати,
- 4) противпанична расвета,
- 5) ручни, механизовани и други алати,
- 6) вентилациони системи.

Стручни налаз и извештај о извршеном прегледу и испитивању оруђа за рад и уређаја издаје правно лице које испуњава услове сходно одредбама Закона о безбедности и здравља на раду за обављање послова прегледа и испитивања.

Одржавање опреме за рад, уређаја за рад и инсталација на Факултету врше запослени који њима рукују у складу са упутствима и оспособљености за руковање и одржавање као и овлашћена лица ван Факултета ако се ради о електричним и другим инсталацијама.

Евиденцију о одржавању опреме за рад, уређаја и инсталација на Факултету води лице задужено за безбедност и здравље на раду.

XII. НАЧИН И ПОСТУПАК УПУЋИВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ НА ЛЕКАРСКИ ПРЕГЛЕД

Члан 51.

Сваки запослени који је ангажован на пословима са повећаним ризиком, преступања на рад, подвргава се лекарском прегледу ради утврђивања здравственог стања и радне способности.

Послове код којих постоји могућност професионалних и других обољења у вези са радом не могу обављати запослени који су склони таквим обољењима.

Запослени са здравственим недостацима не смеју обављати послове који би могли изазвати опасне последице по њихову околину и по њих саме.

Члан 52.

Запослени који се током рада анексом уговора о раду распореди на послове на којима постоји повећана опасност од повреда или здравствених оштећења, морају поред опште здравствене способности испуњавати и посебне здравствене услове за рад на таквим пословима.

XIII. ЗАБРАНА ВРШЕЊА ПОСЛОВА И УДАЉЕЊЕ СА РАДА

Члан 53.

Запосленом се може забранити рад у случају:

- 1) да дође на посао под дејством алкохола или других средстава зависности или их конзумира у току рада;
- 2) ако се не придржава писаних упутстава за безбедан рад, усмених или

писмених налога и упутства лица задуженог за безбедност и здравље на раду или свог непосредног руководиоца;

- 3) ако у току рада уопште или неадекватно употребљава прописана средства личне заштите;
- 4) ако одбије да се оспособи из области безбедности и здравља на раду како је то овим Правилником и актом о процени ризика предвиђено;
- 5) ако својим односом према раду и мерама безбедности и здравља на раду угрожава своју безбедност и безбедност свог окружења;
- 6) ако одбије да пружи помоћ запосленом повређеном на раду у оквиру оспособљености за безбедан и здрав рад, својих знања и могућности и не учествује у евакуацији или спасавању запослених;
- 7) ако на било који други начин чињењем или пропуштањем радње доводи у питање функционисање безбедности и здравља на раду Факултета.

Члан 54.

Након изречене забране вршења послова у смислу члана 53. овог Правилника лице задужено за безбедност и здравље на раду, дужно је да у најкраћем могућем року обавести Декана.

Члан 55.

Запослени који ни после изречене мере из члана 53. не престане са радом, чини тежу повреду радне обавезе.

Декан доноси решење о привременој забрани вршења рада и покреће поступак за утврђивање стварног стања безбедности и здравља на раду, односно повреде одредаба Правилника о раду и дисциплинској одговорности запосленог.

Захтев за заштиту права запосленог не одлаже извршење решења о привременој забрани вршења рада.

XIV. ПОВРЕДЕ НА РАДУ, ПРОФЕСИОНАЛНА ОБОЉЕЊА ОДНОСНО ОБОЉЕЊА У ВЕЗИ СА РАДОМ

Члан 56.

Повредом на раду сматра се повреда запосленог која се догоди у просторној, временској и узрочној повезаности са обављањем посла на који је распоређен, а која је проузрокована непосредним и краткотрајним механичким, физичким или хемијским дејством, наглим променама положаја тела, изненадним оптерећењем тела или другим променама физиолошког стања организма као и повреда коју запослени претрпи при обављању посла на који није распоређен, или га обавља у интересу Факултета на редовном путу од стана до места рада и обрнуто, на службеном путу предузетом ради ступања на рад, као и у другим случајевима одређеним Законом.

Члан 57.

Професионалним обољењем сматрају се одређене болести настале у току запослења као последица дужег непосредног утицаја опасности и штетности проистеклих из послова које запослени обавља и услова на радном месту.

Члан 58.

Сваку повреду на раду запослени је обавезан да пријави непосредном руководиоцу.

Ако због теже повређености, односно наглог обољења запослени није у могућности да сам пријави повреду, обавезан је да то учини запослени који се затекне у радној околини.

Члан 59.

Извештаји о повреди на раду, професионалном обољењу подносе се на прописаним обрасцима и садрже истоветне рубрике које се односе на податке о Факултету, лицу одређеном за безбедност и здравље на раду, запосленом који је повређен, односно који је оболео и непосредном руководиоцу повређеног односно оболелог запосленог.

Поред података из претходног става, извештај о повреди на раду садржи и податке о радном месту, односно пословима и времену и месту на којем је запослени повређен, очевицу, повреди на раду и мерама безбедности и здравља на раду кој е су примењиване на радном месту на којем је повређени радио и налазу и мишљењу лекара који је први прегледао повређеног.

Поред података ис става 1. овог члана извештај о професионалном обољењу, садржи и податке о радном месту, пословима и времену које је оболели провео на тим пословима, врсти обољења и мерама безбедности и здравља на раду које су примењиване на радном месту на којем је запослени радио и налазу и мишљењу здравствене установе која је утврдила постојање обољења.

Факултет је дужан да за случај повреде или изненадне болести запосленог обезбеди пружање прве помоћи, да изврши евакуацију запослених на начин који је прилагођен природи делатности Факултета, организује потребне контакте са одговарајућим службама, пре свега хитне помоћи, спасавања и противпожарне заштите, као и да оспособи одговарајући број запослених за пружање помоћи, спасавање и евакуацију у случају могуће опасности.

Члан 60.

Факултет је дужан да запосленом, повређеном на раду, изда прописану пријаву о повреди на раду одмах а најкасније у року од 24 сата од дана сазнања за учињену повреду.

Члан 61.

За повреде радне обавезе у вези са безбедношћу и здрављем на раду, предвиђена је одговорност сходно одредбама општих аката на Факултету и позитивних прописа.

Члан 62.

Повреде радне обавезе запосленог из области безбедности и здравља су:

- 1) ако се запослени не одазове на уредно заказано оспособљавање из области безбедности и здравља на раду или тест провере знања;
- 2) ако се запослени не одазове на периодични лекарски преглед;
- 3) ако дође на посао под дејствој алкохола, наркотика или других средстава зависности, односно у таквом стању да не може безбедно да ради;
- 4) ако одбије да ради по прописима, односно упутствима непосредног руководиоца а постој и озбиљна могућност да може да наступи опасност по безбедност запосленог или других запослених;
- 5) ако послове на радном месту обавља супротно од утврђеног начина, или ако при раду не примењује прописане нормативе безбедности и здравља на раду, чиме се умањује безбедност на раду;
- 6) ако користи неисправна оруђа за рад, уређаје или друга средства рада, а има сазнање да су неисправна, и да као таква представљају опасност на раду;
- 7) ако скида, замењује или при раду не користи заштитне направе, уређаје или их неправилно употребљава;
- 8) ако самовољно обавља послове који не спадају у његов опис послова из Правилника о организацији и систематизацији послова Факултета и
- 9) ако не напусти радно место и не поступи по решењу Декана у случају привременог удаљења са радног места.

XV. МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Опрема за рад

Члан 63.

Опрема за рад и средства која служе при раду могу се употребљавати само за одређену сврху за коју су намењени.

Сигурносне направе и заштитна средства на опреми и средствима за рад морају се употребљавати према својој намени.

Члан 64.

Забрањена је злоупотреба и самовољно одстранивање заштитних средстава, као и ихово намерно оштећење.

Запослени је дужан да недостатке и кварове на заштитним средствима одмах пријави непосредном руководиоцу и Лицу задуженом за безбедност и здравље на раду.

Уклањање заштитних направа и уређаја може се вршити у случају потребе само од стране овлашћених и стручних лица.

По престанку потребе заштитне направе и уређаји се морају довести у првобитно стање.

Члан 65.

Одржавање опреме за рад и уређаја, направа и производних средстава могу да врше само овлашћена и стручно оспособљена лица.

Пре пуштања у рад опрема и уређаја, направа и других средстава на којима је извршено одржавање и поправка, обавезно се мора проверити да ли функционишу, као и да ли на њима постоје заштитна средства.

Члан 66.

Документација о употреби опреме за рад, средства и опреме за личну заштиту на раду, мора бити на српском језику. Документацију обезбеђује произвођач, односно испоручилац опреме и иста мора да садржи исправу о примењеним мерама за безбедан и здрав рад као и упутство за употребу и одржавање исте.

Електрична струја и електрични уређаји

Члан 67.

Опасна места морају бити обележена видном ознаком, картама опасности које садрже упозорења на врсту опасности и тежину могућих последица, начин поступања и јављања службама Факултета, ватрогасним службама, службама помоћи и другим.

У просторијама са електричним уређајима дозвољен је приступ само стручним запосленим лицима, а прекидачи за осветљење морају се налазити одмах крај улаза у просторије, на дохват руке.

Члан 68.

Металне заштитне кутије за електричне инсталације морају бити уземљене.

У непосредној близини уређаја под електричним напоном морају се поставити табле и натписи којима се упозоравају запослени на опасност од електричне струје.

Члан 69.

Све склопке које служе за искључење струје морају бити лако изграђене и постављене да се при правилном отварању, под нормалним напоном, не оствари електрични лук.

Члан 70.

Алати и направе са електромоторним погоном морају имати направе против

високог додирног напона, без обзира на то у каквим се просторијама употребљавају.

Електрични водоводи и преносне направе и алати смеју се употребљавати само ако су изоловани у складу са нормама о заштити од електричног удара.

XVI. ПРОГРАМ МЕРА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 71.

Ради систематског спровођења и унапређења мера безбедности и здравља на раду на Факултету се доноси годишњи Програм мера.

Програмом мера планирају се одређене мере заштите и обезбеђују финансијска средства за њихову реализацију.

Програм из става 1. овог члана доноси Савет Факултета.

Програм мера безбедности и здравља на раду обавезно садржи:

- 1) анализу повреда на раду, професионалних болести,
- 2) анализу догађаја који су по својој природи могли да доведу до повреда на раду, професионалних болести,
- 3) мере које се предвиђају да се у одређеним роковима приступи решавању проблема из области безбедности и здравља на раду, лицима и њиховим одговорностима у спровођењу ових мера,
- 4) динамику и реализацију програма мера развоја и унапређења безбедности и здравља на раду и
- 5) обавезе запослених у предузимању мера реализације програма као и обавезе у праћењу и извршавању програма.

XVII. САРАДЊА СА ИНСПЕКЦИЈОМ РАДА У ОБЛАСТИ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 72.

Факултет је дужан да најмање 8 дана пре почетка рада односно промене услова рада обавести надлежну инспекцију рада.

Обавештење из претходног става доставља лице задужено за безбедност и здравље на раду надлежној инспекцији.

Члан 73.

Декан је дужан да, ради вршења надзора, омогући инспектору рада:

- 1) улазак у објекте и просторије, у свако доба када има запослених на раду,
- 2) одреди најмање једног запосленог који ће инспектору пружити потребне информације о обавештења, давати податке, акте и документацију,
- 3) увид у доказе о стабилности објекта,
- 4) увид у примењене мере безбедности и здравља на раду на средствима за рад и у радној околини,
- 5) увид у средства и опрему за личну заштиту на раду и
- 6) увид у податке и евиденције о производњи, коришћењу и складиштењу опасних материја.

Члан 74.

Декан је дужан да у року који одреди инспектор рада, предузме наложене мере и отклони утврђене недостатке и неправилности.

Декан је дужан да у року од осам дана од истека рока за отклањање утврђеног недостатка или неправилности, обавести у писменој форми, надлежну инспекцију о извршењу наложене обавезе.

XVIII. ОСПОСОБЉАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 75.

Факултет је дужан да изврши оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад. Оспособљавање ће се вршити код заснивања радног односа, премештаја на друге послове, приликом увођења нове технологије или нових средстава рада, као и код промене процеса рада.

Члан 76.

Оспособљавање запосленог за безбедан и здрав рад се прилагођава пословима које обавља, односно специфичностима његовог радног места – могућим ризицима по безбедност и здравље. Оспособљавање запослених се спроводи:

- 1) за новопримљене запослене;
- 2) за запослене који се распоређују на друга радна места односно код других Послодаваца са промењеном делатношћу;
- 3) када дође до битне промене услова радне околине увођења новог технолошког процеса-процеса рада, нових средстава за рад и нове опреме за рад.

Периодична провера оспособљености и допунско оспособљавање запослених се спроводи и у току рада за запослене на пословима и задацима са повећаним ризиком или када се послови обављају у објектима специфичне намене.

По спроведеном оспособљавању Факултет врши проверу знања и оцењивање. Евиденцију о запосленима оспособљеним за безбедан и здрав рад Факултет води у складу са Правилником о евиденцијама у области безбедности и здрављу на раду - образац број 6.

Члан 77.

Послодавац доноси програм оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад који се усаглашава са процесом и развојем процеса рада. Програм оспособљавања запослених садржи:

- 1) оспособљавање новопримљених запослених;
- 2) оспособљавање запослених који се распоређују на друга радна места;
- 3) оспособљавање запослених у току рада;
- 4) проверу знања и оцењивање;
- 5) евиденцију о оспособљености и одговорност за спровођење оспособљавања.

Члан 78.

Када процес рада захтева додатно оспособљавање запосленог за безбедан и здрав рад Факултет га путем обавештења, упутства или инструкција о томе обавештава у писменој форми.

Члан 79.

Факултет посебно обезбедује да запослена жена за време трудноће, запослени млађи од 18 година живота и запослени са смањеном радном способношћу буду у писаној форми обавештени о резултатима процене ризика на радном месту и о мерама којима се ризици отклањају а све у циљу повећења безбедности и здравља на раду.

Члан 80.

Провера теоријске и практичне оспособљености за безбедан и здрав рад обавља се на радном месту.

Периодичне провере оспособљености за безбедан и здрав рад запосленог на радном месту са повећаним ризиком вршиће се на начин и по поступку предвиђеном актом о процени ризика.

Члан 81.

На видном и лако приступачном месту у радном простору постављају се ормарићи прве помоћи, обележени знаком црвеног крста, са прописаним санитарским материјалом за пружање прве помоћи. На ормарићу су означени:

- 1) презиме и име запослених задужених за пружање прве помоћи;
- 2) број телефона здравствене организације, односно институције за пружање хитне медицинске помоћи и надлежна служба инспекције рада и служба органа унутрашњих послова.

Члан 82.

У ормарићу за указивање прве помоћи налази се садржај санитарског материјала са упутством за указивање прве помоћи и блок у коме се уписује утрошени материјал после указане помоћи.

У ормарићу се налази следећи материјал:

- 1) фластер завој, комада 2
- 2) први завој тип 1, комада 5
- 3) први завој тип 3, комада 5
- 4) калико уткани завој 8x5, комада 4
- 5) троугла марама, комада 2
- 6) сигурносна игла, комада 4
- 7) тупфер велики, комада 4
- 8) цик-цак вата 100г, комада 3
- 9) напрстак од коже у 3 величине, комада 6
- 10) анатомска пинцета, комада 1
- 11) маказе за резање са уврнутом главом, комада 1
- 12) Есмархова гума 80цм, комада 1
- 13) Крамерове удлаге за прелом костију, ватиране, 100x10цм, комада 2
- 14) Крамерове удлаге за прелом костију, ватиране, 50x10цм, комада 2

XIX. ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА И ЕЛЕКТРИЧНИ УРЕЂАЈИ

Члан 83.

Електричне инсталације у радним и помоћним просторијама изводе се на основу класификације радне просторије, односно простора за рад а класификација се зависно од опасности од повређивања од ел. струје одређује у складу са одговарајућим стандардима.

Без обзира на класификацију, на свим електричним инсталацијама, направама и уређајима, у свим радним просторијама се примењују одговарајуће мере заштите од електричног удара у складу са одговарајућим стандардима.

Члан 84.

У циљу примене, односно обезбеђења услова за примену мера безбедности и здравља на раду утврђених важећим прописима Факултет врши контролу исправности и редовно одржавање ел. постројења и инсталација у прописаним роковима.

О резултатима прегледа и испитивања води се евиденција и иста садржи:

- 1) датум и место прегледа, испитивања, односно мерења;
- 2) податке о методу мерења и употребљеним инструментима;
- 3) начин и резултате испитивања, односно мерења;
- 4) оцену резултата;

Факултет обезбеђује редовно одржавање електричних инсталација у исправном стању ангажовањем стручних сарадника или овлашћених предузећа зависно од обима посла.

Члан 92.

Факултет води прописану евиденцију о извршеним прегледима и испитивањима ел. инсталација.

Евиденцију води лице задужено за послове безбедности и здравља на раду или стручни сарадник ангажован за послове безбедности и здравља на раду.

Свака промена у стању ел. инсталација мора бити евидентирана, односно приказана на једнополној шеми.

Члан 93.

За коришћење и одржавање електричних инсталација одговорни су и радници који их користе, као и руководиоци и дужни су да врше визуелну контролу и одговорно лице обавештавају о:

- 1) стању инсталација;
- 2) разводних ормана – да ли су закључани;
- 3) стању утикача – прикључака на механичка оштећења;
- 4) стању прекидача на механичка оштећења и оштећења изолације.

XX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 94.

Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Факултета.

ДЕКАН ФАКУЛТЕТА

Проф. др Саша Јаковљевић